

PARTER (Antal motparter: 1)

Motpart

AA

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Ombud:

Jurist Marie Eiderbrant
Box 7821
103 97 Stockholm

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 70 000 kr.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Scheelegatan 7
Telefon
08-561 654 70

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

E-post
stockholms.tingsratt.avdelning5@dom.se
Webbplats
www.stockholmstingsratt.se

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift om 70 000 kr enligt följande påstående om överträdelse.

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 13 december 2018 handlat aktier i bolaget True Heading AB (ISIN: SE0003272202).

Han har kl. 09:32:59 lagt in en order om att köpa 37 931 aktier till pris 0,29 kronor. Ordern har dragits tillbaka kl. 09:59:04 efter vissa justeringar.

Han har sedan kl. 09:59:14 lagt in en order om att sälja 1 aktie till pris 0,32 kronor. Ordern har omedelbart gått till avslut till pris 0,328 kronor, vilket har motsvarat en prissänkning med 12,77 procent i relation till närmast föregående transaktion.

Han har därefter kl. 09:59:59 lagt in en order om att köpa 34 375 aktier till pris 0,32 SEK. Även denna order har dragits tillbaka kl. 11:40:43 efter vissa justeringar.

Han har kl. 11:41:01 lagt in en order om att sälja 1 aktie till pris 0,34 kronor. Ordern har omedelbart gått till avslut till pris 0,341 kronor, vilket har motsvarat en prissänkning med 8,58 procent i relation till närmast föregående transaktion.

Han har sedan kl. 11:41:31 lagt in en order om att köpa 32 352 aktier till pris 0,34 kronor. Orderna har gått till delavslut kl. 12:28:47 med 29 313 aktier till pris 0,34 kronor.

AA transaktioner med en aktie har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

Lagrum: 5 kap. 1 § 2 samt 6 och 21 §§ lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen) samt artikel 12.1 a i och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordningen).

AA har medgett att han har genomfört de aktuella transaktionerna men har bestritt yrkandet om sanktionsavgift.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Finansinspektionen

AA två säljtransaktioner om en aktie vardera har sänkt senast betalt pris med 12,77 respektive 8,58 procent. Sänkningen är en signal till marknaden om att det finns säljintresse för aktien vid detta pris, som i dessa fall inte motsvarades av ett faktiskt säljintresse. Andra aktörer på marknaden har därför vilseletts eller riskerat att vilseledas av AA transaktioner. AA beteende har även underlättat egna köp till lägre kursnivåer.

Det är inte per definition otillåtet att köpa eller sälja en enskilda aktie. En sådan transaktion utgör dock marknadsmanipulation om den ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument. Bedömningen av om en transaktion utgör marknadsmanipulation måste göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, där flera olika faktorer beaktas. Vid bedömningen av om en transaktion med små volymer utgör marknadsmanipulation beaktas bland annat om denna handel sker samtidigt eller i anslutning till att personen har lagt in eller lägger en större order på andra sidan i orderboken, vilket gör det uppenbart att de små posterna saknar kommersiellt syfte. AA invändning om att den aktuella aktien är volatil, d.v.s. kännetecknas av starka kursrörelser, saknar relevans för bedömningen av om transaktionen varit vilseledande. Att en aktie är volatil innebär tvärtom att det är lättare att genom en mindre volym i hög grad påverka prisbildningen på aktien.

Till skillnad mot den straffrättsliga regleringen är varken uppsåt eller oaktsamhet en förutsättning för att en överträdelse av marknadsmissbruksförordningen ska föreligga.

Det har inte framkommit några försvarande eller förmildrande omständigheter. Att AA saknar kunskap och inte har gjort någon ekonomisk vinning på sitt agerande påverkar inte bedömning. AA har inte heller visat att hans finansiella ställning är påtagligt svag så att den bör påverka avgiftens storlek.

AA

Vintern 2018 var han nybörjare på att köpa och sälja aktier. Hans vänner hjälpte honom att ladda ned Avanzas app och att köpa aktier i två olika företag, samt visade hur man köper och säljer aktier. Han köpte och sålde olika aktier några gånger och testade alla funktioner i appen.

För att köpa eller sälja aktier behöver man bara ange antal aktier och därefter trycka på köp- eller säljknappen. Det framgår ingenstans att man inte får köpa eller sälja bara en aktie. De första två gångerna tryckte han på fel knapp. Han skulle skriva in 10 000 stycken men så blev det en styck istället. Då testade han en andra och tredje gång. Det var även första gången han använde iPhone, han hade tidigare använt Samsung.

Han fick ett meddelande från Avanza och de sade till honom att han skulle kontakta Finansinspektionen. Han kontaktade Finansinspektionen men fick inte något svar på vad han hade gjort fel. Han fick däremot information om att han fick en varning. Han gav Finansinspektionen tillgång till alla hans konton och uppgav att han skulle samarbeta till 100 % med dem. Han försökte visa att han inte hade haft något uppsåt.

True Heading är ett småbolag med liten omsättning. Aktierna steg 15-20 % när man köpte eller sålde. Aktierna har nu gått upp 300-400 %. När han köpte och sålde aktier så påverkades varken andra personer eller bolaget av detta. Han tjänade inga pengar på köpet.

UTREDNINGEN

Finansinspektionen har som skriftlig bevisning åberopat avsluts- och orderlistor, depåutdrag, kundöversikt samt utdrag från Spotlights handelsregler.

AA har hörts. Han har i huvudsak berättat följande. Han är nybörjare. Det framgår av handlingarna att han i slutändan har köpt aktierna till ett högre pris, till ett pris om 0,34 kr per aktie. Om han hade varit duktig skulle han ha

köpt aktien till ett billigare pris. Han hade inget uppsåt att påverka aktien. Han saknar kunskap och pengar, han har inte heller någon koppling till något nätverk eller True Heading. Han förstår därför inte hur han kan ha påverkat marknaden om han köpte aktierna dyrare. Han har gjort flera köp av en aktie vid andra tillfällen. När han fick meddelande från Avanza kontaktade han Finansinspektionen och förklarade. Han gav dem tillstånd att kolla på både hans eget och hans familjs bankkonton. Han trodde att allt var löst därefter. När Finansinspektionen kontaktade honom för andra gången hade han inte längre kvar aktien. Det stod inget i appen om att man inte fick köpa eller sälja bara en aktie. Han ägde aktierna i 3-4 månader och sålde dem sedan med förlust efter att hans kompisar sade till honom att lämna aktien. Han förstod att han skulle köpa i stabilare företag. Det är korrekt att han har lagt orderarna. Han drog tillbaka köpordern när han märkte att det misslyckades. Han kollade mest på pengarna och inte på antalet aktier när han skulle köpa. Han hade inget syfte utan han försökte lära sig appen. Köpet var slumpmässigt. Han testade och lyckades köpa 32 aktier. Han har inte sålt något den dagen, han har bara köpt. Han har inte köpt eller sålt mer av aktierna därefter.

DOMSKÄL

AA **agerande har utgjort marknadsmanipulation**

Rättsliga utgångspunkter

Av artiklarna 12.1 a och 15 i marknadsmissbruksförordningen framgår att utförandet av en transaktion som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och att det är otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Om transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan det dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Från förbudet mot marknadsmanipulation har i marknadsmissbruksförordningen gjorts ett undantag för fall då det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens

med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 i marknadsmissbruksförordningen. Det är Finansinspektionen som, i egenskap av behörig myndighet, kan etablera godtagen marknadspraxis enligt artikeln. Finansinspektionen har dock inte använt den möjligheten och undantaget är därför inte möjligt att tillämpa.

Bedömningen i detta fall

AA har medgett att han den 13 december 2018 har genomfört de aktuella transaktionerna. Han har dock i förhör lämnat olika uppgifter om han har genomfört samtliga transaktioner eller bara köptransaktionerna. Med beaktande av detta får AA inställning förstås som att han endast vidgår att han har genomfört köpordrarna. Tingsrätten har därför att först pröva om det i målet är visat att AA även har genomfört säljtransaktionerna på det sätt som Finansinspektionen gör gällande.

Genom den åberopade bevisningen i form av kundöversikt, depåutdrag samt avsluts- och orderlistor är det visat att AA den 13 december 2018 har lagt både köp- och säljorder avseende True Heading på det sätt som Finansinspektionen har gjort gällande. Av avsluts- och orderlistorna framgår även att säljtransaktionerna har medfört en prissänkning med 8,58 respektive 12,77 procent i relation till närmast föregående transaktion. Med närmast föregående transaktion avses den senaste transaktion som skett med aktien före AA respektive säljorder, oberoende av vem det är som genomfört transaktionen. Det är alltså inte fråga om AA närmast föregående transaktion. Genom att sälja enstaka aktier under senaste kurs har övriga marknadsaktörer fått eller kunnat få en felaktig uppfattning om att den aktuella aktien hade ett lägre värde. AA beteende har även underlättat egna köp till lägre kursnivåer. Det är således klarlagt att säljordrarna gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler i fråga om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Vad AA har invänt om att aktien är volatil eller att han har köpt aktien till ett högre pris än hans ursprungliga köporder påverkar inte denna bedömning. Som nämnts ovan saknar det även betydelse om AA har haft något uppsåt eller inte. AA

agerande har därmed utgjort marknadsmanipulation enligt artikel 12.1 a i marknadsmissbruksförordningen.

AA ska betala en sanktionsavgift

Rättsliga utgångspunkter

Av 5 kap. 1 § kompletteringslagen framgår att Finansinspektionen ska ingripa bl.a. mot den som överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 15 marknadsmissbruksförordningen. Enligt 5 kap. 17 § kompletteringslagen får dock Finansinspektionen i vissa fall avstå från ingripande trots att en överträdelse skett. Avstående kan enligt bestämmelsen ske bl.a. om överträdelsen varit ringa eller ursäktlig, eller om det annars finns särskilda skäl.

Med ringa överträdelse menas en bagatellartad överträdelse och med ursäktlig överträdelse menas exempelvis att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Vidare kan ett särskilt skäl att avstå finnas när den som har överträtt regelverket är underårig eller om någon annan myndighet har beslutat om ingripande på ett sätt som innebär att dubbelprövningsförbudet hindrar ett nytt ingripande. (Se prop. 2016/17:22 s. 391 f.)

Bedömningen i detta fall

AA har, som det får förstås, invänt att hans agerande varit ringa eller ursäktligt eftersom han inte haft något uppsåt och inte gjort någon vinst eller vilseledde några andra aktörer. Han har vidare invänt att transaktionerna är ursäktliga då han bl.a. inte känt till att det var marknadsmissbruk och att det varit fråga om misstag eftersom han var nybörjare på att köpa och sälja aktier. Tingsrätten prövar frågan om ringa eller ursäktlighet särskilt och bedömer därutöver att inga andra undantag från sanktionsavgift är tillämpliga (se 5 kap. 17 § kompletteringslagen).

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att ett utdömande av en sanktionsavgift inte uppställer något krav på att den som sanktionsavgiften riktas mot ska ha gjort en vinst på sina transaktioner. Som redogjorts för ovan krävs det inte heller något uppsåt eller

oaktsamhet. Sådana omständigheter kan därmed inte i sig medföra att det varit fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse. Vad sedan gäller AA invändning om att det rör sig om ett misstag finner tingsrätten att det i och för sig inte finns någon anledning att betvivla hans uppgifter om att han vid tiden för händelsen var nybörjare på att köpa och sälja aktier. Av utredningen framgår dock att han ändå i viss utsträckning hade handlat med aktier före de aktuella transaktionerna. AA kan därmed inte anses ha varit såpass mycket nybörjare att han överhuvudtaget inte visste vad han gjorde. Tingsrätten konstaterar vidare att det varit fråga om flera ordrar under en kort period och på båda sidor om orderboken, samt att AA köpordrar avsåg större summor. Även om det inte går att fastslå att AA har varit medveten om att transaktionerna var otillåtna får hans invändning om att hans säljtransaktioner skett av misstag däremot genom dessa omständigheter anses vara motbevisad.

Överträdelsen kan således inte anses vara varken ringa eller ursäktlig. Vad AA i övrigt har anfört förändrar inte tingsrättens bedömning. AA ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek

Rättsliga utgångspunkter

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, har gjort till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.)

Av skälen till marknadsmissbruksförordningen och förarbetena till kompletteringslagen framgår att syftet med lagstiftningen har varit att avgiftsnivåerna generellt sett ska höjas

och att sanktionsavgifterna måste ha en avskräckande effekt (se bl.a. prop. 2016/17:22 s. 103). Sanktionsavgiften för överträdelser i form av en begränsad handelsorder på en enstaka aktie som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, s.k. enpetare, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter. (Se Högsta domstolens avgöranden den 11 november 2020 i mål nr B 586-20, B 6660-19 och B 2458-20, ”Enpetarna I–III”, p. 20–22.)

Bedömningen i detta fall

Som domstolen konstaterat ovan har AA under en och samma dag utfört två säljtransaktioner med en enstaka aktie. Transaktionerna har påverkat det senast betalda priset för aktien med upp till 12,77 procent samt underlättat för AA köp av egna aktier. Transaktionerna har däremot, såvitt framkommit, inte lett till etablering av ett referenspris eller någon annan bestående påverkan på prisbilden.

Utredningen visar inte att AA tidigare har varnats för ett liknande beteende eller att det föreligger några andra särskilda omständigheter som påverkar graden av ansvar. Inte heller i övrigt föreligger det några sådana förmildrande eller försvårande omständigheter som enligt 5 kap. 16 § kompletteringslagen ska påverka sanktionsavgiftens storlek.

Det har inte framkommit att AA eller någon annan har gjort någon vinst till följd av regelöverträdelsen. Det som framkommit om AA finansiella ställning, bl.a. att han har en fast inkomst, vissa lån och försörjningsplikt för ett barn, medför inte att sanktionsavgiften ska sänkas.

Vid en samlad bedömning finner tingsrätten inte skäl att avvika från den sanktionsavgift som normalt tillämpas vid marknadsmanipulation genom handel med små volymer. Sanktionsavgiften ska därmed bestämmas till 70 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 25 mars 2021. Prövningstillstånd krävs.

Maud Grund

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.